

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 30 Ocak 2012
Nr. Ref.: TK194/12

LİSTEDEN ÇIKARTILMA KARARI

Dava No: KI 14/10 ile KI 15/10

Başvurucular

Besnik Musa ile Hekuran Muhaxhiri

İçişleri Bakanlığı,

Kosova Yargı Kurulu ve

Adalet Bakanlığına karşı

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucular Yakova'da ikamet eden Bay Besnik musa ile Bay Hekuran Muhaxhiri'dir. Onlar, Anayasa Mahkemesi'ndeki yargılamada Yakovalı avukat Bay Teki Bokshi tarafından temsil edilmişlerdir.

2. Söz konusu başvurular KO 06/10 sayılı *Valon Bislimi – İçişleri Bakanlığı, Kosova Yargı Kurulu ve Adalet Bakanlığına karşı* başvuru ile benzerdir. Bu davada Mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 4. Ek Protokolünün 2. maddesiyle ilgili olarak Anayasanın 35 (2) maddesi ile güvence altına alınan hareket özgürlüğü hakkının ihlal edildiği kararını çıkartmıştır.

Bundan başka Mahkeme, İçişleri Bakanlığı ile Belediye Mahkemesi arasında imzalanan 21 Ağustos 2008 tarihli İyi Niyet Muhtırasına dayanan içtihadın, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile ilgili olarak Anayasanın 54. maddesine aykırı şekilde başvurunun etkin kanun yollarından yararlanmasını engellediği sonucuna varmıştır.

Anayasa Mahkemesi, başvurucunun 27 Nisan 2009 tarihli pasaport başvurusu hakkında Seyahat belgeleri Yasasına göre Kararın kabul edildiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde karar vermesi gerektiğini tespit etmiştir (*bkz. KI 06/10 sayılı başvuruya ilişkin 30 Ekim 2010 tarihli Karar*).

Dava konusu

3. Bu başvurunun konusu başvurucuların Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra "Anayasa" şeklinde anılacaktır) 35 (2) maddesi ile güvence altına alınan hareket özgürlüğü ile ilgili iddia ettikleri ihlalin anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesidir. Başvuruculara göre yurtdışına çıkmak için gerekli olan pasaportu almaya yönelik başvurularının reddedilmesi ile yurtdışına çıkma hakları ihlal edilmiştir. Başvurucular devamında Kosova hukuk sisteminde yurtdışına seyahat etme hakkından yararlanmak için etkin kanun yollarının bulunmadığını da ileri sürmüşlerdir.
4. Başvurucular "devam eden herhangi bir suç davası gerekçesi ile vatandaşların hareket özgürlüğü hakkının ihlalinin devam etmesini" önlemek amacıyla temsilcisi vasıtasıyla geçici tedbirin konması talebinde bulunmuşlardır.

Yasal dayanak

5. Bu başvurular Anayasanın 113.7 maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 20 ve 27. maddeleri ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 32. kuralı.

Olguların özeti

6. Başvurucular, istemlerini Mahkemeye sundukları başvuru dilekçesinde zikredilen evraka atıfta bulunarak desteklemişlerdir.

Başvurucuları şikâyetleri

7. Başvurucular Anayasanın 35 (2) maddesi ile güvence altına alınan hareket özgürlüğünün ihlal edildiği konusunda şikâyetçidirler. Onlar, Kosova Cumhuriyeti pasaportunun düzenlenmesi için İçişleri Bakanlığının zorunlu olarak talep ettiği belgeyi düzenlemekte başarısı olduğundan Priştine Belediye Mahkemesinin yürürlükteki mevzuat hükümlerini haksız ve yanlış biçimde yorumladığını ileri sürmüşleridir.

8. Başvurucular, buldukları duruma Kosova'da çözüm üretebilecek etkin kanun yollarının olmayışından da yakınmışlardır. Onlara göre Kosova devletinin kendileri gibi durumda olan vatandaşlara pasaport düzenleme haklarının ihlalini önlemek amacıyla bir mekanizmanın geliştirilmesi gereklidir.
9. Başvurucular, Kosova Ceza Usul Yasasının (KCUY) 271 (2) maddesinin, Seyahat Belgeleri Yasasının 27.1 maddesi A bendi ile 28.2 maddesinin yanlış uygulanmasından dolayı hareket özgürlüğü hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir. Başvuruculara göre, her iki yasa da pasaport başvurusunun iptalinin yetkili mahkemenin önceden karar çıkarttığı durumlarda hareket özgürlüğü hakkına sınırlandırma getirilebileceği öngörülmüştür.
10. Başvurucular aynı şekilde mahkeme tarafından düzenlenen sabıka kaydının bulunmayışı gerekçesi ile vatandaşların bu anayasal haktan mahrum bırakılmaları için İçişleri Bakanlığının da hukuki bir dayanağı olmadığını ileri sürmüşlerdir. Onlara göre, hareket özgürlüğü hakkına sınırlaması, ilke olarak hukuka dayandırılmamış olup, İçişleri Bakanlığı ile Kosova Yargı Kurulu arasında 21 Ağustos 2008 tarihinde imzalanan İyi Niyet Muhtırasının yanlış yorumlanması da dâhil olmak üzere, yasa ve uygulamanın yanlış yorumlanması neticesinde konmuştur.
11. En sonunda başvurucular, "devam eden herhangi bir suç davası gerekçesi ile vatandaşların hareket özgürlüğü hakkının ihlalinin devam etmesini" önlemek amacıyla temsilcisi vasıtasıyla geçici tedbirin konması talebinde bulunmuşlardır.

Davanın Mahkemeye geliş biçimi

12. Başvurucu, 5 Şubat 2010 tarihinde Mahkemesine başvurmuşlardır.
13. Mahkeme Başkanının 19 Şubat 2010 tarih ve GJR 06/10 Emirnamesi ile Yargıç Kadri Kryeziu raportör yargıç olarak atanmıştır. Başkanın aynı tarih ve KSH 06/10 sayılı kararı ile Yargıç Ivan Çukalović başkanlığında, yargıçlar Enver Hasani ve Iliriana Islami'den oluşan Ön İnceleme Heyeti görevlendirilmiştir.
14. Anayasa Mahkemesi'nin 30 Ekim 2010 tarih ve KI 06/10 sayılı kararına uygun olarak Anayasa Mahkemesi, 25 Mart 2011 tarihinde başvuruculardan pasaportların alıp almadıkları konusunda bilgi vermelerini talep etmiştir.
15. Başvurucuların yasal temsilcisi 6 Nisan 2011 tarihinde, Anayasa Mahkemesi'nin KI 06/10 tarihli kararından sonra başvuruculara pasaport verildiği bilgisini ulaştırmıştır.
16. Başvurucular, isteminin yerine geldiği konusunda Anayasa Mahkemesi'ne bilgi vermişlerdir.
17. Ön İnceleme Heyeti, 16 Mayıs 2011 tarihinde raportör yargıcın raporunu inceledikten sonra tam kadroda toplanan Mahkeme Heyetine istemin listeden çıkartılmasına ilişkin öneri sunmuştur.

İstemin kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

18. Başvurucuların istemleri hakkında karara verebilmesi amacıyla Mahkeme, öncelikle İçtüzüğü'nün 32. kuralında belirlenen kıstasların yerine getirilip getirilmediklerini değerlendirmek durumundadır.
19. İçtüzüğü'nün 32. kuralının ilgili kısmında şunlar belirlenmiştir:

- (1) *Taraflar, davanın duruşmaya başlanmadan önce veya duruşma yapılmadan karara bağlanan davalarda, Mahkeme karar almadan önce herhangi bir zamanda istemlerini geri çekebilirler.*
 - (2) *Geri çekilmesinden bağımsız olarak Mahkeme ilgili istemi karara bağlayabilir.*
 - (3) *Böyle durumlarda Mahkeme, duruşma olmaksızın sadece isteme, cevaplara ve ekteki herhangi bir evraka dayanarak davayı karara bağlayabilir.*
 - (4) *Mahkeme, iddialarının tartışmalı olduğu veya somut bir olayı ya da bağlamı temsil etmediğini belirlemesi durumunda istemi reddedebilir.*
20. Yukarıda belirtilen gerekçelerden dolayı davanın görüşülmesi durdurulmuş, Mahkemece insan haklarına riayet edilmesi ile ilgili özel koşulların bulunmayıp başvurunun görüşülmesinin devamını gerektirecek koşullarının bulunmadığı tespit edilmiştir (bkz. *mutatis mutandis* KI 24/09 numaralı Rafet Hoxha davasına ilişkin Anayasa Mahkemesi'nin 24 Mart 2010 tarihli kararı)

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesi, Yasanın 20. maddesi ve İçtüzüğü'nün 32. kuralına dayanarak oybirliğiyle:

- I. İstemden LİSTEDEN KALDIRILMASINA karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Kadri Kryeziu, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza